НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ДСТУ 9112:2021
(ISO 9:1995, NEQ)

КИРИЛИЧНО-ЛАТИНИЧНА ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ ТА ЛАТИНИЧНО-КИРИЛИЧНА РЕТРАНСЛІТЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ТЕКСТІВ

Правила написання

Відповідає офіційному тексту

З питань придбання офіційного видання
звертайтесь до національного органу стандартизації
(ДП "УкрНДНЦ" http://uas.org.ua)

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО: Технічний комітет стандартизації «Інформація і документація» (ТК 144), Державна науково-технічна бібліотека України

2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ») від 27 липня 2021 р. № 260 з 2022–04–01

3 Цей стандарт розроблено згідно з правилами, установленими в національній стандартизації України

4 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ

**Право власності на цей національний стандарт належить державі.
Заборонено повністю чи частково видавати, відтворювати
задля розповсюдження і розповсюджувати як офіційне видання
цей національний стандарт або його частини на будь-яких носіях інформації
без дозволу ДП «УкрНДНЦ» чи уповноваженої ним особи**

ДП «УкрНДНЦ», 2022

ЗМІСТ

С.
0 Вступ IV
1 Сфера застосування 1
2 Терміни та визначення понять 2
3 Загальні правила транслітерації 2
4 Правила транслітерації на українську латиницю і ретранслітерації на кирилицю 3
Таблиця 1 — Транслітерація давньоукраїнського (старослов'янського) алфавіту за системою А 3
Таблиця 2 — Транслітерація давньоукраїнського (старослов'янського) алфавіту за системою Б 4
Таблиця 3 — Ретранслітерація давньоукраїнського (старослов'янського) алфавіту за системою А 6
Таблиця 4 — Ретранслітерація давньоукраїнського (старослов'янського) алфавіту за системою Б 7
Таблиця 5 — Транслітерація староукраїнського алфавіту за системою А 9
Таблиця 6 — Транслітерація староукраїнського алфавіту за системою Б 11
Таблиця 7 — Ретранслітерація староукраїнського алфавіту за системою А 14
Таблиця 8 — Ретранслітерація староукраїнського алфавіту за системою Б 16
Таблиця 9 — Транслітерація новоукраїнського алфавіту за системою А 19
Таблиця 10 — Транслітерація новоукраїнського алфавіту за системою Б 21
Таблиця 11 — Ретранслітерація новоукраїнського алфавіту за системою А 24
Таблиця 12 — Ретранслітерація новоукраїнського алфавіту за системою Б 26
Додаток А (довідковий) Приклади транслітерації давньоукраїнських і староукраїнських назв і текстів ... 29
Додаток Б (довідковий) Приклади транслітерації новоукраїнських назв 29
Додаток В (довідковий) Бібліографія 31

0 ВСТУП

Уніфікована стандартизована система передавання українських текстових даних латиницею за допомогою ізоморфного механізму транслітерації (українська латиниця — УЛ) необхідна для міжнародного використання української мови і для ефективного розвитку лінгвістичних та інформаційних технологій.

Цей стандарт прийнято методом перероблення транслітераційних таблиць ISO 9:1995. Ступінь відповідності: частково збігається в частині сучасної української мови; вперше подано транслітерацію давньоукраїнських, староукраїнських і новоукраїнських літер s, ʒ, ɪ, í, ħ, n, ȣ, ȣ̈, ȣ́, ω, ϖ, ω̆, ς, ъ, ъɪ, ы, ɪа, ѥ, ε, ё, є́, ў, э, ѧ, ѩ, ѭ, ѯ, ψ, g, j, замінено нераціональну транслітерацію г, є, ї, ю, я, ь, яка не узгоджується з графічними традиціями української мови і з практикою Міжнародного фонетичного алфавіту (англ. *International Phonetic Alphabet*, *IPA*; фр. *Alphabet Phonétique International*, *API*). Мова оригіналу: українська.

Цей стандарт складається з 12 таблиць транслітерації та ретранслітерації, які охоплюють усі періоди існування української писемності.

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

КИРИЛИЧНО-ЛАТИНИЧНА ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ ТА ЛАТИНИЧНО-КИРИЛИЧНА РЕТРАНСЛІТЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ТЕКСТІВ

Правила написання

CYRILLIC-LATIN TRANSLITERATION AND LATIN-CYRILLIC RETRANSLITERATION OF UKRAINIAN TEXTS

Writing rules

Чинний від 2022–04–01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Цей стандарт поширюється на будь-які українські тексти, які потрібно транслітерувати за допомогою латинського алфавіту. Стандарт не поширюється на тексти іншими мовами.

Цей стандарт застосовують для кирилично-латиничної транслітерації (латинізації) і ретранслітерації на кирилицю (зворотної транслітерації) українських текстів:

— у міжнародних інформаційних базах і багатомовних текстових корпусах;

— у міжнародних інформаційних системах;

— у наукометричних системах;

— у документах, які засвідчують фізичну чи юридичну особу;

— у друкованій продукції (географічні карти, монографії, довідники тощо);

— для реквізитів бланків офіційних документів (угод, листів, протоколів, актів тощо) й адрес на конверті, що містить офіційний документ;

— на вивісках і дорожніх щитах для позначення назв вулиць, закладів, організацій, установ і населених пунктів;

— у телекомунікаційних мережах;

— на транспортних засобах та інших об’єктах, які перебувають під юрисдикцією України;

— для товарних знаків і рекламних текстів;

— для назв клубів і спортивних команд;

— в інших випадках, коли виникає потреба транслітерувати чи ретранслітерувати українські тексти.

Стандарт призначено для транслітерації та зворотної транслітерації (ретранслітерації) давньоукраїнських (таблиці 1—4), староукраїнських (таблиці 5—8) і новоукраїнських (таблиці 9—12) текстів.

1.2 Цей стандарт установлює правила транслітерації на українську латиницю та ретранслітерації на кирилицю текстів, написаних давньоукраїнським, староукраїнським і новоукраїнським алфавітами. Таблиці 1 та 2 містять правила транслітерації давньоукраїнського (старослов’янського) алфавіту за системами А та Б відповідно; таблиці 3 та 4 містять правила ретранслітерації давньоукраїнського (старослов’янського) алфавіту за системами А та Б відповідно; таблиці 5 та 6 містять правила транслітерації староукраїнського алфавіту за системами А та Б відповідно; таблиці 7 та 8 містять правила ретранслітерації староукраїнського алфавіту за системами А і Б відповідно; таблиці 9 та 10 містять правила транслітерації новоукраїнського алфавіту за системами А і Б відповідно; таблиці 11 та 12 містять правила ретранслітерації новоукраїнського алфавіту за системами А та Б відповідно. У додатку А наведено приклади транслітерації давньоукраїнських і староукраїнських текстів за системами А та Б. У додатку Б наведено приклади транслітерації новоукраїнських текстів за системами А та Б.

2 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Нижче подано терміни, вжиті в цьому стандарті, та визначення позначених ними понять.

2.1 давньоукраїнський (старослов'янський) алфавіт
Сукупний алфавіт, яким написано українські писемні пам'ятки X—XIV століть

2.2 діакритичний знак (*diacritical mark*) [3]
Надрядковий, підрядковий або середрядковий знак, який слугує для зміни чи уточнення значення інших знаків

2.3 кирилиця (*Cyrillic script*) [3]
Сукупність літер кириличного алфавіту

2.4 латиниця (*Latin script*) [3]
Сукупність латинських літер

2.5 модифікатор
Літера латинського алфавіту, яка не має власного відповідника в кирилиці і яку застосовують лише як допоміжну в літеросполуках

2.6 новоукраїнський алфавіт
Сукупний алфавіт, використовуваний в українських текстах, починаючи від 1798 року й донині

2.7 паєрок
Діакритичний знак у вигляді дієза над приголосною, який позначає її пом'якшену вимову
Примітка. Паєрок використовували в алфавіті М. Гатцука

2.8 принцип транслітерації
Вимога до транслітераційних систем

2.9 ретранслітерація (*retransliteration*) [3]
Зворотна транслітерація у вихідний алфавіт

2.10 староукраїнський алфавіт
Сукупний алфавіт, яким написано українські тексти останньої чверті XIV—XVIII століть

2.11 транслітерація (*transliteration*) [3]
Відображення літер одного алфавіту літерами іншого алфавіту

2.12 транслітерація за системою А (*transliteration by system A*) [3]
Транслітерація з використанням діакритичних знаків

2.13 транслітерація за системою Б (*transliteration by system B*) [3]
Транслітерація з використанням літерних модифікаторів

2.14 українська латиниця
Ізоморфна система кирилично-латиничної транслітерації українських алфавітів.

3 ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ТРАНСЛІТЕРАЦІЇ

Вимоги до транслітераційного стандарту української латиниці — виконання таких умов:
— **системність** (належність певній системі елементів, пов'язаних між собою);
— **точність** (адекватне відтворення кожної літери кирилиці);
— **взаємна однозначність** (ізоморфна відповідність між кожною літерою кирилиці та символом латиниці, що може охоплювати кілька літер);
— **зворотна відтворюваність** (відновлення початкового тексту після ретранслітерації);
— **безпосередність** (немає мови-посередника – англійської, французької, латинської тощо);
— **традиційність** (урахування фонетично-графічних традицій української мови та вживання окремих графем латинської абетки);
— **нормативність** (відповідність нормам чинного українського правопису);
— **стислість** (наявність не більше ніж чотирьох знаків у будь-якій латиничній графемі);
— **кодовність** (можливість транслітерації за допомогою лише латинських символів з кодами ASCII 32–126 — без діакритичних знаків).

Можливість відновлення вихідного тексту забезпечується належним відображенням графічних варіацій написання окремих літер, не пов'язаних з відмінностями їх вимови. Це стосується літер **ꙁ** і **з, ꙇ** та **ї; ѹ** та **ȣ; ѻ** та **о.** Необхідно також зберігати історично обумовлені графічні відмінності між літерами, які в процесі розвитку української мови стали вимовлятися однаково: **ѫ, ѭ** та **ю; ѧ, ѩ** та **ꙗ; ꙇ, ѵ** та **ѣ** тощо.

4 ПРАВИЛА ТРАНСЛІТЕРАЦІЇ НА УКРАЇНСЬКУ ЛАТИНИЦЮ І РЕТРАНСЛІТЕРАЦІЇ НА КИРИЛИЦЮ

Таблиця 1 — Транслітерація давньоукраїнського (старослов'янського) алфавіту за системою А

№	Кирилиця		Латиниця		Примітки
1	а	А	a	A	
2	б	Б	b	B	
3	в	В	v	V	
4	г	Г	g	G	
5	д	Д	d	D	
6	є	Є	ê	Ê	
7	ж	Ж	ž	Ž	
8	ѕ	Ѕ	ȝ	Ȝ	
9	ꙁ	Ꙁ	ꙁ	Ꙁ	
10	и	И	i	I	
11	ꙇ	І	î	Î	
12	ї	Ї	ï	Ï	
13	ћ	Ћ	ħ	Ħ	
14	к	К	k	K	
15	л	Л	l	L	
16	м	М	m	M	
17	ѝ	Ѝ	ṅ	Ṅ	
18	о	О	o	O	
19	п	П	p	P	
20	р	Р	r	R	
21	с	С	s	S	
22	т	Т	t	T	
23	ѹ	Ѹ	ů	Ů	
24	ȣ	Ȣ	ȣ	Ȣ	
25	ф	Ф	f	F	
26	х	Х	x	X	
27	ѡ	Ѡ	ō	Ō	
28	ꙍ	Ꙍ	ō	Ō	
29	ѿ	Ѿ	ō̊	Ō̊	
30	ц	Ц	c	C	

Кінець таблиці 1

№	Кирилиця		Латиниця		Примітки
31	ч	Ч	č	Č	
32	ҁ	Ҁ	q	Q	
33	ш	Ш	š	Š	
34	щ	Щ	ŝ	Ŝ	
35	ъ	Ъ	ŏ	Ŏ	
36	ъı	ЪI	ŷ	Ŷ	
37	ь	Ь	j	J	
38	ь	Ь	ĵ	Ĵ	В ізольованій позиції
39	ѣ	Ѣ	ė	Ė	
40	ю	Ю	ju	Ju	
41	ıа	IA	ĭa	Ĭa	
42	ѥ	Ѥ	ĭe	Ĭe	
43	ѧ	Ѧ	ä	Ä	
44	ѫ	Ѫ	ü	Ü	
45	ѩ	Ѩ	ĭä	Ĭä	
46	ѭ	Ѭ	ĭü	Ĭü	
47	ѯ	Ѯ	ḱ	Ḱ	
48	ѱ	Ѱ	ṕ	Ṕ	
49	ѳ	Ѳ	ḟ	Ḟ	
50	ѵ	Ѵ	ẏ	Ẏ	

Таблиця 2 — Транслітерація давньоукраїнського (старослов'янського) алфавіту за системою Б

№	Кирилиця		Латиниця		Примітки
1	а	А	a	A	
2	б	Б	b	B	
3	в	В	v	V	
4	г	Г	g	G	
5	д	Д	d	D	
6	є	Є	ew	Ew	
7	ж	Ж	zh	Zh	
8	ѕ	Ѕ	zdh	Zdh	
9	ꙁ	Ꙁ	zw	Zw	
10	и	И	i	I	
11	ı	I	ih	Ih	
12	ї	Ї	ji	Ji	
13	ѣ	Ѣ	ghj	Ghj	
14	к	К	k	K	

Кінець таблиці 2

№	Кирилиця		Латиниця		Примітки
15	л	Л	l	L	
16	м	М	m	M	
17	n	N	n`	N`	
18	о	О	o	O	
19	п	П	p	P	
20	р	Р	r	R	
21	с	С	s	S	
22	т	Т	t	T	
23	ȣy	Ȣy	uwh	Uwh	
24	ȣ	Ȣ	uw	Uw	
25	ф	Ф	f	F	
26	х	Х	kh	Kh	
27	ω	Ꙍ	ow	Ow	
28	ȣ̄	Ȣ̄	otw	Otw	
29	ȣ̆	Ȣ̆	owh	Owh	
30	ц	Ц	c	C	
31	ч	Ч	ch	Ch	
32	ҁ	Ҁ	q	Q	
33	ш	Ш	sh	Sh	
34	щ	Щ	shh	Shh	
35	ъ	Ъ	oh	Oh	
36	ъı	Ъı	ywh	Ywh	
37	ь	Ь	j	J	
38	ь	Ь	j’	J’	Перед **є Є, и И, ѧ Ѧ, ѫ Ѫ**
39	ь	Ь	hj	HJ	В ізольованій позиції
40	ѣ	Ѣ	ieh	Ieh	
41	ю	Ю	ju	Ju	
42	ıа	ıА	jah	Jah	
43	ѥ	Ѥ	ihe	Ihe	
44	ѧ	Ѧ	jaw	Jaw	
45	ѫ	Ѫ	juw	Juw	
46	ѩ	Ѩ	jwaw	Jwaw	
47	ѭ	Ѭ	jwuw	Jwuw	
48	ѯ̆	Ѯ̆	xh	Xh	
49	ѱ	Ѱ	ph	Ph	
50	ѳ	Ѳ	fh	Fh	
51	vV		yh	Yh	

Таблиця 3 — Ретранслітерація давньоукраїнського (старослов'янського) алфавіту за системою А

№	Латиниця		Кирилиця		Примітки
1	a	A	а	А	
2	ä	Ä	ѧ	Ѧ	
3	b	B	б	Б	
4	c	C	ц	Ц	
5	č	Č	ч	Ч	
6	d	D	д	Д	
7	ė	Ė	ѣ	Ѣ	
8	ê	Ê	є	Є	
9	f	F	ф	Ф	
10	ḟ	Ḟ	ѳ	Ѳ	
11	g	G	г	Г	
12	ħ	Ħ	ѣ	Ѣ	
13	i	I	и	И	
14	î	Î	ꙇ	І	
15	ï	Ï	ї	Ї	
16	ĭa	Ĭa	ꙇа	ІА	
17	ĭä	Ĭä	ꙇѧ	ІѦ	
18	ĭe	Ĭe	ꙇє	ІЄ	
19	ĭü	Ĭü	ꙇѫ	ІѪ	
20	j	J	ь	Ь	Після **b B, c C, č Č, d D, f F, ḟ Ḟ, g G, k K, ḱ Ḱ, l L, m M, ṅ Ṅ, p P, þ Þ, q Q, r R, s S, ŝ Ŝ, š Š, t T, v V, x X, ž Ž, ʒ Ʒ, ʒ Ʒ**
21	ĵ	Ĵ	ь	Ь	В ізольованій позиції
22	ju	Ju	ю	Ю	
23	k	K	к	К	
24	ḱ	Ḱ	ѯ	Ѯ	
25	l	L	л	Л	
26	m	M	м	М	
27	ṅ	Ṅ	ѻ	Ѻ	
28	o	O	о	О	
29	ŏ	Ŏ	ъ	Ъ	
30	ō	Ō	ѿ	Ѿ	
31	õ	Õ	ѡ	Ѡ	
32	ȫ	Ȫ	ѽ	Ѽ	
33	ȣ	Ȣ	ȣ	Ȣ	
34	p	P	п	П	
35	þ	Þ	ѱ	Ѱ	
36	q	Q	ҁ	Ҁ	
37	r	R	р	Р	

Кінець таблиці 3

№	Латиниця		Кирилиця		Примітки
38	s	S	с	С	
39	ŝ	Ŝ	щ	Щ	
40	š	Š	ш	Ш	
41	t	T	т	Т	
42	ü	Ü	ѫ	Ѫ	
43	ů	Ů	ѹ	Ѹ	
44	v	V	в	В	
45	x	X	х	Х	
46	ỳ	Ỳ	ѵ̀	Ѵ̀	
47	ŷ	Ŷ	ъı	ЪІ	
48	ž	Ž	ж	Ж	
49	ẓ	Ẓ	ꙁ	Ꙁ	
50	ǯ	Ǯ	ѕ	Ѕ	

Таблиця 4 — Ретранслітерація давньоукраїнського (старослов'янського) алфавіту за системою Б

№	Латиниця		Кирилиця		Примітки
1	a	A	а	А	
2	b	B	б	Б	
3	c	C	ц	Ц	
4	ch	Ch	ч	Ч	
5	d	D	д	Д	
6	ew	Ew	є	Є	
7	f	F	ф	Ф	
8	fh	Fh	ѳ	Ѳ	
9	g	G	г	Г	
10	ghj	Ghj	ѓ	Ѓ	
11	hj	HJ	ь	Ь	В ізольованій позиції
12	i	I	и	И	
13	ieh	Ieh	ѣ	Ѣ	
14	ih	Ih	ı	І	
15	ihe	Ihe	ѥ	Ѥ	
16	j	J	ь	Ь	Після **b B, c C, ch Ch, d D, f F, fh Fh, g G, k K, kh Kh, l L, m M, n` N`, p P, ph Ph, q Q, r R, s S, sh Sh, sht Sht, t T, v V, xh Xh, zdh Zdh, zh Zh, zw Zw**
17	j'	J'	ь	Ь	Після **b B, c C, ch Ch, d D, f F, fh Fh, g G, k K, kh Kh, l L, m M, n` N`, p P, ph Ph, q Q, r R, s S, sh Sh, sht Sht, t T, v V, xh Xh, zdh Zdh, zh Zh, zw Zw** перед **ew Ew, i I, jaw Jaw, juw Juw**

Кінець таблиці 4

№	Латиниця		Кирилиця		Примітки
18	jah	Jah	ɪa	IA	
19	jaw	Jaw	ѧ	Ѧ	
20	ji	Ji	ї	Ї	
21	ju	Ju	ю	Ю	
22	juw	Juw	ѫ	Ѫ	
23	jwaw	Jwaw	ѩ	Ѩ	
24	jwuw	Jwuw	ѭ	Ѭ	
25	k	K	к	К	
26	kh	Kh	х	Х	
27	l	L	л	Л	
28	m	M	м	М	
29	n`	N`	ꙋ	N	
30	o	O	о	О	
31	oh	Oh	ъ	Ъ	
32	otw	Otw	ȣ	Ȣ	
33	ow	Ow	ω	Ꙍ	
34	owh	Owh	ὦ	Ὦ	
35	p	P	п	П	
36	ph	Ph	ψ	Ψ	
37	q	Q	ҁ	Ҁ	
38	r	R	р	Р	
39	s	S	с	С	
40	sh	Sh	ш	Ш	
41	shh	Shh	щ	Щ	
42	t	T	т	Т	
43	uw	Uw	ȣ	Ȣ	
44	uwh	Uwh	ѹ	Ѹ	
45	v	V	в	В	
46	xh	Xh	ѯ	Ѯ	
47	yh	Yh	ѵ	Ѵ	
48	ywh	Ywh	ъɪ	ЪІ	
49	zdh	Zdh	ѕ	Ѕ	
50	zh	Zh	ж	Ж	
51	zw	Zw	ꙁ	Ꙁ	

Таблиця 5 — Транслітерація староукраїнського алфавіту за системою А

№	Кирилиця		Латиниця		Примітка
1	а	А	a	A	
2	б	Б	b	B	
3	б	Б	b’	B’	Перед **й Й**
4	в	В	v	V	
5	в	В	v’	V’	Перед **й Й**
6	г	Г	ğ	Ğ	
7	г	Г	ğ’	Ğ’	Перед **й Й**
8	ґ	Ґ	g	G	
9	ґ	Ґ	g’	G’	Перед **й Й**
10	д	Д	d	D	
11	д	Д	d’	D’	Перед **й Й**
12	є	Є	ê	Ê	
13	ж	Ж	ž	Ž	
14	ж	Ж	ž’	Ž’	Перед **й Й**
15	s	S	ȝ	Ȝ	
16	s	S	ȝ’	Ȝ’	Перед **й Й**
17	ꙁ	Ꙁ	ꙁ	Ꙁ	
18	ꙁ	Ꙁ	ꙁ’	Ꙁ’	Перед **й Й**
19	з	З	z	Z	
20	з	З	z’	Z’	Перед **й Й**
21	и	И	y	Y	
22	ı	І	î	Î	
23	í	Í	í	Í	У запозиченнях із грецької
24	ї	Ї	ï	Ï	
25	й	Й	j	J	
26	й	Й	j’	J’	Перед **у У**
27	к	К	k	K	
28	к	К	k’	K’	Перед **й Й**
29	л	Л	l	L	
30	л	Л	l’	L’	Перед **й Й**
31	м	М	m	M	
32	м	М	m’	M’	Перед **й Й**
33	н	N	n	Ǹ	
34	н	N	n’	Ǹ’	Перед **й Й**
35	о	О	o	O	
36	п	П	p	P	

Продовження таблиці 5

№	Кирилиця		Латиниця		Примітка
37	п	П	p’	P’	Перед **й Й**
38	р	Р	r	R	
39	р	Р	r’	R’	Перед **й Й**
40	с	С	s	S	
41	с	С	s’	S’	Перед **й Й**
42	т	Т	t	T	
43	т	Т	t’	T’	Перед **й Й**
44	у	У	u	U	
45	ȣ	Ȣ	ů	Ů	
46	ȣ̈	Ȣ̈	ȣ̈	Ȣ̈	
47	ф	Ф	f	F	
48	ф	Ф	f’	F’	Перед **й Й**
49	х	Х	x	X	
50	х	Х	x’	X’	Перед **й Й**
51	ц	Ц	c	C	
52	ц	Ц	c’	C’	Перед **й Й**
53	ч	Ч	č	Č	
54	ч	Ч	č’	Č’	Перед **й Й**
55	ш	Ш	š	Š	
56	ш	Ш	š’	Š’	Перед **й Й**
57	щ	Щ	ŝ	Ŝ	
58	щ	Щ	ŝ’	Ŝ’	Перед **й Й**
59	ъ	Ъ	ŏ	Ŏ	
60	ы	Ы	ꙑ	Ꙑ	
61	ь	Ь	j	J	
62	ь	Ь	j’	J’	Перед **у У**
63	ь	Ь	ĵ	Ĵ	В ізольованій позиції
64	ѣ	Ѣ	ė	Ė	
65	ю	Ю	ju	Ju	
66	ѫ	Ѫ	ü	Ü	
67	ѭ	Ѭ	ĭü	Ĭü	
68	ѡ	Ѡ	ō	Ō	
69	ѡ	Ѡ	ȣ̃	Ȣ̃	
70	ѡ̃	Ѡ̃	ȣ̃	Ȣ̃	
71	ѻ	Ѻ	ô	Ô	
72	ѧ	Ѧ	ä	Ä	

Кінець таблиці 5

№	Кирилиця		Латиниця		Примітка
73	ꙗ	Ꙗ	ïä	Ïä	
74	ıa	IA	ïa	Ïa	
75	ѥ	Ѥ	ïe	Ïe	
76	ε	Ε	è	È	
77	ꙁ̆	Ꙁ̆	ƙ	Ƙ	
78	ꙁ̆	Ꙁ̆	ƙ’	Ƙ’	Перед **й Й**
79	ψ	Ψ	ƿ	Ƿ	
80	ψ	Ψ	ƿ’	Ƿ’	Перед **й Й**
81	ѳ	Ѳ	ḟ	Ḟ	
82	ѳ	Ѳ	ḟ’	Ḟ’	Перед **й Й**
83	v̓	V̓	ỳ	Ỳ	

Примітка. Надрядкові літерні вставки (під буквеними титлами) пишуть у рядок у дужках на місці пропущених літер.
Діакритичні знаки ставлять над відповідними транслітерованими літерами:
— «ʼ» (м’який наголос),
— «¯» (макрон),
— «˘» (коротка),
— «ˆ» (арка),
— «´» (оксія),
— «`» (гравіс),
— «҃» (титло),
— «˝» (крапка-похила),
— знак діарезису «¨».
Одна літера може мати два діакритичні знаки — м’який наголос і оксію або м’який наголос і важкий наголос (гравіс).

Таблиця 6 — Транслітерація староукраїнського алфавіту за системою Б

№	Кирилиця		Латиниця		Примітка
1	а	А	a	A	
2	б	Б	b	B	
3	б	Б	b’	B’	Перед **й Й**
4	в	В	v	V	
5	в	В	v’	V’	Перед **й Й**
6	г	Г	gh	Gh	
7	г	Г	gh’	Gh’	Перед **й Й**
8	ґ	Ґ	g	G	
9	ґ	Ґ	g’	G’	Перед **й Й**
10	д	Д	d	D	
11	д	Д	d’	D’	Перед **й Й**
12	є	Є	ew	Ew	
13	ж	Ж	zh	Zh	
14	ж	Ж	zh’	Zh’	Перед **й Й**

Продовження таблиці 6

№	Кирилиця		Латиниця		Примітка
15	s	S	zdh	Zdh	
16	s	S	zdh’	Zdh’	Перед **й Й**
27	к	К	k	K	
28	к	К	k’	K’	Перед **й Й**
29	л	Л	l	L	
30	л	Л	l’	L’	Перед **й Й**
31	м	М	m	M	
32	м	М	m’	M’	Перед **й Й**
33	н	N	n	N`	
34	н	N	n’	N`’	Перед **й Й**
35	о	О	o	O	
36	п	П	p	P	
37	п	П	p’	P’	Перед **й Й**
38	р	Р	r	R	
39	р	Р	r’	R’	Перед **й Й**
40	с	С	s	S	
41	с	С	s’	S’	Перед **й Й**
42	т	Т	t	T	
43	т	Т	t’	T’	Перед **й Й**
44	у	У	u	U	
45	ȣ	Ȣ	uwh	Uwh	
46	ȣ	Ȣ	uw	Uw	
47	ф	Ф	f	F	
48	ф	Ф	f’	F’	Перед **й Й**
49	х	Х	kh	Kh	
50	х	Х	kh’	Kh’	Перед **й Й**
51	ц	Ц	c	C	
52	ц	Ц	c’	C’	Перед **й Й**
53	ч	Ч	ch	Ch	
54	ч	Ч	ch’	Ch’	Перед **й Й**
55	ш	Ш	sh	Sh	
56	ш	Ш	sh’	Sh’	Перед **й Й, ч Ч**
57	щ	Щ	shch	Shch	
58	щ	Щ	shch’	Shch’	Перед **й Й**
59	ъ	Ъ	oh	Oh	
60	ы	Ы	yw	Yw	

Кінець таблиці 6

№	Кирилиця		Латиниця		Примітка
61	ь	Ь	j	J	
62	ь	Ь	j’	J’	Перед **у У, ȣ Ȣ**
63	ь	Ь	hj	HJ	В ізольованій позиції
64	ѣ	Ѣ	ieh	Ieh	
65	ю	Ю	ju	Ju	
66	ѫ	Ѫ	juw	Juw	
67	ѭ	Ѭ	jwuw	Jwuw	
68	ȣ	Ȣ	otw	Otw	
69	ω	Ω	ow	Ow	
70	ѿ	Ѿ	owh	Owh	
71	ѻ	Ѻ	oow	Oow	
72	ѧ	Ѧ	jaw	Jaw	
73	ѩ	Ѩ	jwaw	Jwaw	
74	ꙗ	Ꙗ	jwa	Jwa	
75	ѥ	Ѥ	ihe	Ihe	
76	ε	Ε	ewh	Ewh	
77	ѯ	Ѯ	xh	Xh	
78	ѯ	Ѯ	xh’	Xh’	Перед **й Й**
79	ψ	Ψ	ph	Ph	
80	ψ	Ψ	ph’	Ph’	Перед **й Й**
81	ѳ	Ѳ	fh	Fh	
82	ѳ	Ѳ	fh’	Fh’	Перед **й Й**
83	ѵ	Ѵ	yh	Yh	
84	’ (м’який наголос)		,^		
85	¯ (макрон)		_^		
86	˘ (коротка)		\/		
87	ˆ(арка)		/\		
88	´ (оксія)		‘		
89	` (гравіс)		`		
90	˜(титло)		~^		
91	ˊ(крапка-похила)		`/		
92	¨(діарезис)		\\		

Примітка. Транслітеровані діакритичні знаки використовують у деталізованій транслітерації і ставлять після відповідних транслітерованих літер:

— «,^» (м’який наголос),
— «_^» (макрон),
— «\/» (коротка),
— «/\» (арка),
— «‹» (оксія),
— «`» (гравіс),
— «~^» (титло),
— «`/» (крапка-похила),
— знак діарезису «\\».

Таблиця 7 — Ретранслітерація староукраїнського алфавіту за системою А

№	Латиниця		Кирилиця		Примітка
1	a	A	а	А	
2	ä	Ä	ѧ	Ѧ	
3	b	B	б	Б	
4	b’	B’	б	Б	Перед **j J**
5	c	C	ц	Ц	
6	č	Č	ч	Ч	
7	c’	C’	ц	Ц	Перед **j J**
8	č’	Č’	ч	Ч	Перед **j J**
9	d	D	д	Д	
10	d’	D’	д	Д	Перед **j J**
11	è	È	ε	Е	
12	ė	Ė	ѣ	Ѣ	
13	ê	Ê	є	Є	
14	f	F	ф	Ф	
15	f̈	F̈	ѳ	Ѳ	
16	f’	F’	ф	Ф	Перед **j J**
17	f̈’	F̈’	ѳ	Ѳ	Перед **j J**
18	g	G	ґ	Ґ	
19	ğ	Ğ	г	Г	
20	g’	G’	ґ	Ґ	Перед **j J**
21	ğ’	Ğ’	г	Г	Перед **j J**
22	í	Í	ї	Ї	У запозиченнях із грецької
23	î	Î	ı	І	
24	ï	Ï	ї	Ї	
25	ĭa	Ĭa	ıa	ІА	
26	ĭä	Ĭä	ꙗ	Ꙗ	
27	ĭe	Ĭe	ѥ	Ѥ	
28	ĭü	Ĭü	ꙗѫ	Ꙗѫ	
29	j	J	й	Й	
30	j	J	ь	Ь	Після **b B, c C, č Č, d D, f F, f̈ F̈, g G, ğ Ğ, k K, ḱ Ḱ, l L, m M, n Ṅ, p P, þ Þ, r R, s S, ŝ Ŝ, š Š, t T, v V, x X, z Z, ž Ž, ʒ Ʒ, ꝫ Ꝫ**
31	ĵ	Ĵ	ь	Ь	В ізольованій позиції
32	j’	J’	й	Й	Перед **u U**
33	j’	J’	ь	Ь	Після **b B, c C, č Č, d D, f F, f̈ F̈, g G, ğ Ğ, k K, ḱ Ḱ, l L, m M, n Ṅ, p P, þ Þ, r R, s S, ŝ Ŝ, š Š, t T, v V, x X, z Z, ž Ž, ʒ Ʒ, ꝫ Ꝫ** перед **u U**
34	ju	Ju	ю	Ю	

Продовження таблиці 7

№	Латиниця		Кирилиця		Примітка
35	k	K	к	К	
36	ƙ	Ƙ	ҡ̆	Ҡ̆	
37	k’	K’	к	К	Перед **j J**
38	ƙ’	Ƙ’	ҡ̆	Ҡ̆	Перед **j J**
39	l	L	л	Л	
40	l’	L’	л	Л	Перед **j J**
41	m	M	м	М	
42	m’	M’	м	М	Перед **j J**
43	n	Ǹ	н	N	
44	n’	Ǹ’	н	N	Перед **j J**
45	o	O	о	О	
46	ô	Ô	ѳ	Ѳ	
47	ŏ	Ŏ	ъ	Ъ	
48	ō	Ō	ѿ	Ѿ	
49	õ	Õ	ѡ	Ѡ	
50	ō̂	Ō̂	ѿ̂	Ѿ̂	
51	ȣ	Ȣ	ȣ	Ȣ	
52	p	P	п	П	
53	þ	Þ	ψ	Ψ	
54	p’	P’	п	П	Перед **j J**
55	þ’	Þ’	ψ	Ψ	Перед **j J**
56	r	R	р	Р	
57	r’	R’	р	Р	Перед **j J**
58	s	S	с	С	
59	ŝ	Ŝ	щ	Щ	
60	š	Š	ш	Ш	
61	s’	S’	с	С	Перед **j J**
62	ŝ’	Ŝ’	щ	Щ	Перед **j J**
63	š’	Š	ш	Ш	Перед **j J**
64	t	T	т	Т	
65	t’	T’	т	Т	Перед **j J**
66	u	U	у	У	
67	ü	Ü	ѫ	Ѫ	
68	ů	Ů	ѹ	Ѹ	
69	v	V	в	В	
70	v’	V’	в	В	Перед **j J**

Кінець таблиці 7

№	Латиниця		Кирилиця		Примітка
71	x	X	х	Х	
72	x’	X’	х	Х	Перед **j J**
73	y	Y	и	И	
74	ỳ	Ỳ	ѵ̀	Ѵ̀	
75	ꙑ	Ꙑ	ы	Ы	
76	z	Z	з	З	
77	ž	Ž	ж	Ж	
78	ꙁ	Ꙁ	ꙁ	Ꙁ	
79	z’	Z’	з	З	Перед **j J**
80	ž’	Ž’	ж	Ж	Перед **j J**
81	ꙁ’	Ꙁ’	ꙁ	Ꙁ	Перед **j J**
82	ꙅ	Ꙅ	s	S	
83	ꙅ’	Ꙅ’	s	S	Перед **j J**

Таблиця 8 — Ретранслітерація староукраїнського алфавіту за системою Б

№	Латиниця		Кирилиця		Примітка
1	a	A	а	А	
2	b	B	б	Б	
3	b’	B’	б	Б	Перед **j J**
4	c	C	ц	Ц	
5	c’	C’	ц	Ц	Перед **j J**
6	ch	Ch	ч	Ч	
7	ch’	Ch’	ч	Ч	Перед **j J**
8	d	D	д	Д	
9	d’	D’	д	Д	Перед **j J**
10	ew	Ew	є	Є	
11	ewh	Ewh	ѥ	Ѥ	
12	f	F	ф	Ф	
13	f’	F’	ф	Ф	Перед **j J**
14	fh	Fh	ѳ	Ѳ	
15	fh’	Fh’	ѳ	Ѳ	Перед **j J**
16	g	G	ґ	Ґ	
17	g’	G’	ґ	Ґ	Перед **j J**
18	gh	Gh	г	Г	
19	gh’	Gh’	г	Г	Перед **j J**
20	hj	HJ	ь	Ь	В ізольованій позиції
21	i’	I’	í	Í	У запозиченнях із грецької
22	ieh	Ieh	ѣ	Ѣ	
23	ih	Ih	ı	I	

Продовження таблиці 8

№	Латиниця		Кирилиця		Примітка
24	ihe	Ihe	ѥ	Ѥ	
25	j	J	й	Й	
26	j	J	ь	Ь	Після **b B, c C, ch Ch, d D, f F, fh Fh, g G, k K, kh Kh, l L, m M, n N`, p P, ph Ph, r R, s S, sh Sh, shch Shch, t T, v V, xh Xh, z Z, zdh Zdh, zh Zh, zw Zw**
27	j’	J’	й	Й	Перед **u U**, **uw Uw**
28	j’	J’	ь	Ь	Після **b B, c C, ch Ch, d D, f F, fh Fh, g G, k K, kh Kh, l L, m M, n N`, p P, ph Ph, r R, s S, sh Sh, shch Shch, t T, v V, xh Xh, z Z, zdh Zdh, zh Zh, zw Zw** перед **u U, uw Uw**
29	jaw	Jaw	ѧ	Ѧ	
30	ji	Ji	ї	Ї	
31	ju	Ju	ю	Ю	
32	juw	Juw	ѫ	Ѫ	
33	jwa	Jwa	ꙗ	ꙗ	
34	jwaw	Jwaw	ѩ	Ѩ	
35	jwuw	Jwuw	ѭ	Ѭ	
36	k	K	к	К	
37	k’	K’	к	К	Перед **j J**
38	kh	Kh	х	Х	
39	kh’	Kh’	х	Х	Перед **j J**
40	l	L	л	Л	
41	l’	L’	л	Л	Перед **j J**
42	m	M	м	М	
43	m’	M’	м	М	Перед **j J**
44	n	N`	н	N	
45	n’	N`’	н	N	Перед **j J**
46	o	O	о	О	
47	oh	Oh	ъ	Ъ	
48	oow	Oow	ѻ	Ѻ	
49	otw	Otw	ѿ	Ѿ	
50	ow	Ow	ѡ	Ѡ	
51	owh	Owh	ѽ	Ѽ	
52	p	P	п	П	
53	p’	P’	п	П	Перед **j J**
54	ph	Ph	ѱ	Ѱ	
55	ph’	Ph’	ѱ	Ѱ	Перед **j J**
56	r	R	р	Р	

Кінець таблиці 8

№	Латиниця		Кирилиця		Примітка
57	r’	R’	р	Р	Перед **j J**
58	s	S	с	С	
59	s’	S’	с	С	Перед **j J**
60	sh	Sh	ш	Ш	
61	sh’	Sh’	ш	Ш	Перед **j J, ch Ch**
62	shch	Shch	щ	Щ	
63	shch’	Shch’	щ	Щ	Перед **j J**
64	t	T	т	Т	
65	t’	T’	т	Т	Перед **j J**
66	u	U	у	У	
67	uw	Uw	ȣ	Ȣ	
68	uwh	Uwh	ꙋ	Ꙋ	
69	v	V	в	В	
70	v’	V’	в	В	Перед **j J**
71	xh	Xh	ᾰ	Ᾰ	
72	xh’	Xh’	ᾰ	Ᾰ	Перед **j J**
73	y	Y	и	И	
74	yw	Yw	ы	Ы	
75	yh	Yh	ѵ	Ѵ	
76	z	Z	з	З	
77	z’	Z’	з	З	Перед **j J**
78	zdh	Zdh	ѕ	Ѕ	
79	zdh’	Zdh’	ѕ	Ѕ	Перед **j J**
80	zh	Zh	ж	Ж	
81	zh’	Zh’	ж	Ж	Перед **j J**
82	zw	Zw	ꙁ	Ꙁ	
83	zw’	Zw’	ꙁ	Ꙁ	Перед **j J**
84	,^		’ (м’який наголос)		
85	_^		¯ (макрон)		
86	\/		˘ (коротка)		
87	/\		ˆ (арка)		
88	‘		´ (оксія)		
89	`		` (гравіс)		
90	~^		˜ (титло)		
91	`/		ˊ (крапка-похила)		
92	\\		¨ (діарезис)		

Таблиця 9 — Транслітерація новоукраїнського алфавіту за системою А

№	Кирилиця		Латиниця		Примітка
1	а	А	a	A	
2	б	Б	b	B	
3	б	Б	b’	B’	Перед **й Й**
4	в	В	v	V	
5	в	В	v’	V’	Перед **й Й**
6	г	Г	ğ	Ğ	
7	г	Г	ğ’	Ğ’	Перед **й Й**
8	ґ	Ґ	g	G	
9	ґ	Ґ	g’	G’	Перед **й Й**
10	д	Д	d	D	
11	д	Д	d’	D’	Перед **й Й**
12	е	Е	e	E	
13	є	Є	je	Je	Крім алфавітів М. Гатцука та М. Максимовича
14	ж	Ж	ž	Ž	
15	ж	Ж	ž’	Ž’	Перед **й Й**
16	з	З	z	Z	
17	з	З	z’	Z’	Перед **й Й**
18	и	И	y	Y	
19	і	І	i	I	
20	ї	Ї	ï	Ï	
21	й	Й	j	J	
22	й	Й	j’	J’	Перед **а А, е Е, у У**
23	к	К	k	K	
24	к	К	k’	K’	Перед **й Й**
25	л	Л	l	L	
26	л	Л	l’	L’	Перед **й Й**
27	м	М	m	M	
28	м	М	m’	M’	Перед **й Й**
29	н	Н	n	N	
30	н	Н	n’	N’	Перед **й Й**
31	о	О	o	O	
32	п	П	p	P	
33	п	П	p’	P’	Перед **й Й**
34	р	Р	r	R	
35	р	Р	r’	R’	Перед **й Й**
36	с	С	s	S	

Продовження таблиці 9

№	Кирилиця		Латиниця		Примітка
37	с	С	s’	S’	Перед **й Й**
38	т	Т	t	T	
39	т	Т	t’	T’	Перед **й Й**
40	у	У	u	U	
41	ф	Ф	f	F	
42	ф	Ф	f’	F’	Перед **й Й**
43	х	Х	x	X	
44	х	Х	x’	X’	Перед **й Й**
45	ц	Ц	c	C	
46	ц	Ц	c’	C’	Перед **й Й**
47	ч	Ч	č	Č	
48	ч	Ч	č’	Č’	Перед **й Й**
49	ш	Ш	š	Š	
50	ш	Ш	š’	Š’	Перед **й Й**
51	щ	Щ	ŝ	Ŝ	
52	щ	Щ	ŝ’	Ŝ’	Перед **й Й**
53	ь	Ь	j	J	
54	ь	Ь	j’	J’	Перед **а А, е Е, у У**
55	ь	Ь	ĵ	Ĵ	В ізольованій позиції
56	ю	Ю	ju	Ju	
57	я	Я	ja	Ja	
58	’	’	’	’	
59	ё	Ё	ö	Ö	
60	є	Є	è	È	В алфавітах М. Гатцука та М. Максимовича
61	є́	Є́	jé	Jé	
62	ɪ	І	î	Î	
63	і́	І́	í	Í	
64	ў	Ў	ŭ	Ŭ	
65	ȣ	Ȣ	ȣ	Ȣ	
66	ȣ̉	Ȣ̉	ȣ̉	Ȣ̉	
67	ц̣	Ц̣	dž	Dž	
68	ц̣	Ц̣	dž’	Dž’	Перед **й Й**
69	ъ	Ъ	ŏ	Ŏ	
70	ы	Ы	ꙑ	Ꙑ	
71	ѣ	Ѣ	ė	Ė	
72	э	Э	ē	Ē	

Кінець таблиці 9

№	Кирилиця		Латиниця		Примітка
73	ӵ	Ӵ	ü	Ü	
74	ѧ	Ѧ	ä	Ä	
75	җ	Җ	ḱ	Ḱ	
76	җ	Җ	ḱ’	Ḱ’	Перед **й Й**
77	ψ	Ψ	ƥ	Ƥ	
78	ψ	Ψ	ƥ’	Ƥ’	Перед **й Й**
79	ѳ	Ѳ	ḟ	Ḟ	
80	ѳ	Ѳ	ḟ’	Ḟ’	Перед **й Й**
81	ѵ	Ѵ	ỳ	Ỳ	
82	g	G	ġ	Ġ	
83	g	G	ġ’	Ġ’	Перед **й Й**
84	j	J	ǐ	Ǐ	

Примітка. Діакритичні знаки ставлять над відповідними транслітерованими літерами:
— «ˆ» (дашок, або циркумфлекс),
— «¨» (діарезис),
— «ˋ» (паєрок).

Таблиця 10 — Транслітерація новоукраїнського алфавіту за системою Б

№	Кирилиця		Латиниця		Примітка
1	а	А	a	A	
2	б	Б	b	B	
3	б	Б	b’	B’	Перед **й Й**
4	в	В	v	V	
5	в	В	v’	V’	Перед **й Й**
6	г	Г	gh	Gh	
7	г	Г	gh’	Gh’	Перед **й Й**
8	ґ	Ґ	g	G	
9	ґ	Ґ	g’	G’	Перед **й Й**
10	д	Д	d	D	
11	д	Д	d’	D’	Перед **й Й**
12	е	Е	e	E	
13	є	Є	je	Je	Крім алфавітів М. Гатцука та М. Максимовича
14	ж	Ж	zh	Zh	
15	ж	Ж	zh’	Zh’	Перед **й Й**
16	з	З	z	Z	
17	з	З	z’	Z’	Перед **й Й**
18	и	И	y	Y	
19	і	І	i	I	

Продовження таблиці 10

№	Кирилиця		Латиниця		Примітка
20	ї	Ї	ji	Ji	
21	й	Й	j	J	
22	й	Й	j’	J’	Перед **а А, е Е, і І, у У, ȣ Ȣ**
23	к	К	k	K	
24	к	К	k’	K’	Перед **й Й**
25	л	Л	l	L	
26	л	Л	l’	L’	Перед **й Й**
27	м	М	m	M	
28	м	М	m’	M’	Перед **й Й**
29	н	Н	n	N	
30	н	Н	n’	N’	Перед **й Й**
31	о	О	o	O	
32	п	П	p	P	
33	п	П	p’	P’	Перед **й Й**
34	р	Р	r	R	
35	р	Р	r’	R’	Перед **й Й**
36	с	С	s	S	
37	с	С	s’	S’	Перед **й Й**
38	т	Т	t	T	
39	т	Т	t’	T’	Перед **й Й**
40	у	У	u	U	
41	ф	Ф	f	F	
42	ф	Ф	f’	F’	Перед **й Й**
43	х	Х	kh	Kh	
44	х	Х	kh’	Kh’	Перед **й Й**
45	ц	Ц	c	C	
46	ц	Ц	c’	C’	Перед **й Й**
47	ч	Ч	ch	Ch	
48	ч	Ч	ch’	Ch’	Перед **й Й**
49	ш	Ш	sh	Sh	
50	ш	Ш	sh’	Sh’	Перед **й Й, ч Ч**
51	щ	Щ	shch	Shch	
52	щ	Щ	shch’	Shch’	Перед **й Й**
53	ь	Ь	j	J	
54	ь	Ь	j’	J’	Перед **а А, е Е, і І, у У, ȣ Ȣ**
55	ь	Ь	hj	HJ	В ізольованій позиції
56	ю	Ю	ju	Ju	
57	я	Я	ja	Ja	
58	’	’	‘	’	

Кінець таблиці 10

№	Кирилиця		Латиниця		Примітка
59	ё	Ё	jow	Jow	
60	є	Є	ew	Ew	В алфавітах М. Гатцука та М. Максимовича
61	є́	Є́	je’	Je’	
62	ɪ	I	ih	Ih	
63	í	Í	i’	I’	
64	ў	Ў	uh	Uh	
65	ȣ	Ȣ	uw	Uw	
66	ȣ̀	Ȣ̀	uw’	Uw’	
67	ц	Ц	dh	Dh	
68	ц	Ц	dh’	Dh’	Перед **й Й**
69	ъ	Ъ	oh	Oh	
70	ы	Ы	yw	Yw	
71	ѣ	Ѣ	ieh	Ieh	
72	э	Э	ehw	Ehw	
73	ѫ	Ѫ	juw	Juw	
74	ѧ	Ѧ	jaw	Jaw	
75	ᾰ	Ᾰ	xh	Xh	
76	ᾰ	Ᾰ	xh’	Xh’	Перед **й Й**
77	ψ	Ψ	ph	Ph	
78	ψ	Ψ	ph’	Ph’	Перед **й Й**
79	ѳ	Ѳ	fh	Fh	
80	ѳ	Ѳ	fh’	Fh’	Перед **й Й**
81	ѵ	Ѵ	yh	Yh	
82	g	G	gw	Gw	
83	g	G	gw’	Gw’	Перед **й Й**
84	j	J	jh	Jh	
85	ˆ(дашок)		^		
86	¨(діарезис)		\\		
87	ˋ(паєрок)		#		

Примітка. Транслітеровані діакритичні знаки ставлять після відповідних транслітерованих літер:
— «^» (дашок, або циркумфлекс),
— «\\» (діарезис),
— «#» (паєрок).

Таблиця 11 — Ретранслітерація новоукраїнського алфавіту за системою А

№	Латиниця		Кирилиця		Примітка
1	a	A	а	А	
2	b	B	б	Б	
3	b’	B’	б	Б	Перед **j J**
4	c	C	ц	Ц	
5	č	Č	ч	Ч	
6	c’	C’	ц	Ц	Перед **j J**
7	č’	Č’	ч	Ч	Перед **j J**
8	d	D	д	Д	
9	d’	D’	д	Д	Перед **j J**
10	e	E	е	Е	
11	f	F	ф	Ф	
12	f’	F’	ф	Ф	Перед **j J**
13	g	G	ґ	Ґ	
14	ǧ	Ǧ	г	Г	
15	g’	G’	ґ	Ґ	Перед **j J**
16	ǧ’	Ǧ’	г	Г	Перед **j J**
17	i	I	і	І	
18	ï	Ï	ї	Ї	
19	j	J	й	Й	
20	j	J	ь	Ь	Після **b B, c C, č Č, d D, dž Dž, f F, ḟ Ḟ, g G, ǧ Ǧ, ġ Ġ, k K, ḳ Ḳ, l L, m M, n N, p P, þ Þ, r R, s S, ŝ Ŝ, š Š, t T, v V, x X, z Z, ž Ž**
21	ĵ	Ĵ	ь	Ь	В ізольованій позиції
22	j’	J’	й	Й	Перед **a A**, **e E**, **u U**
23	j’	J’	ь	Ь	Після **b B, c C, č Č, d D, dž Dž, f F, ḟ Ḟ, g G, ǧ Ǧ, ġ Ġ, k K, ḳ Ḳ, l L, m M, n N, p P, þ Þ, r R, s S, ŝ Ŝ, š Š, t T, v V, x X, z Z, ž Ž** перед **a A, e E**, **u U**
24	ja	Ja	я	Я	
25	je	Je	є	Є	Крім алфавітів М. Гатцука та М. Максимовича
26	ju	Ju	ю	Ю	
27	k	K	к	К	
28	k’	K’	к	К	Перед **j J**
29	l	L	л	Л	
30	l’	L’	л	Л	Перед **j J**
31	m	M	м	М	
32	m’	M’	м	М	Перед **j J**

Продовження таблиці 11

№	Латиниця		Кирилиця		Примітка
33	n	N	н	Н	
34	n’	N’	н	Н	Перед **j J**
35	o	O	о	О	
36	p	P	п	П	
37	p’	P’	п	П	Перед **j J**
38	r	R	р	Р	
39	r’	R’	р	Р	Перед **j J**
40	s	S	с	С	
41	ŝ	Ŝ	щ	Щ	
42	š	Š	ш	Ш	
43	s’	S’	с	С	Перед **j J**
44	ŝ’	Ŝ’	щ	Щ	Перед **j J**
45	š’	Š’	ш	Ш	Перед **j J**
46	t	T	т	Т	
47	t’	T’	т	Т	Перед **j J**
48	u	U	у	У	
49	v	V	в	В	
50	v’	V’	в	В	Перед **j J**
51	x	X	х	Х	
52	x’	X’	х	Х	Перед **j J**
53	y	Y	и	И	
54	z	Z	з	З	
55	ž	Ž	ж	Ж	
56	z’	Z’	з	З	Перед **j J**
57	ž’	Ž’	ж	Ж	Перед **j J**
58	’	’	’	’	
59	ä	Ä	ѧ	Ѧ	
60	dž	Dž	ц	Ц	
61	dž’	Dž’	ц	Ц	Перед **j J**
62	ē	Ē	э	Э	
63	è	È	є	Є	В алфавітах М. Гатцука та М. Максимовича
64	ė	Ė	ѣ	Ѣ	
65	ḟ	Ḟ	ѳ	Ѳ	
66	ḟ’	Ḟ’	ѳ	Ѳ	Перед **j J**
67	ġ	Ġ	g	G	
68	ġ’	Ġ’	g	G	Перед **j J**

Кінець таблиці 11

№	Латиниця		Кирилиця		Примітка
69	í	Í	í	Í	
70	î	Î	ɪ	I	
71	ĭ	Ĭ	j	J	
72	jé	Jé	є́	Є́	
73	ƙ	Ƙ	ᾷ	ᾷ	
74	ƙ’	Ƙ’	ᾷ	ᾷ	Перед **j J**
75	ö	Ö	ё	Ё	
76	ŏ	Ŏ	ъ	Ъ	
77	ȣ	Ȣ	ȣ	Ȣ	
78	ȣ̌	Ȣ̌	ȣ̌	Ȣ̌	
79	ƿ	Ƿ	ѱ	Ѱ	
80	ƿ’	Ƿ’	ѱ	Ѱ	Перед **j J**
81	ü	Ü	ѫ	Ѫ	
82	ŭ	Ŭ	ў	Ў	
83	ỳ	Ỳ	ѵ	Ѵ	
84	ȳ	Ȳ	ы	Ы	

Таблиця 12 — Ретранслітерація новоукраїнського алфавіту за системою Б

№	Латиниця		Кирилиця		Примітка
1	a	A	а	А	
2	b	B	б	Б	
3	b’	B’	б	Б	Перед **j J**
4	c	C	ц	Ц	
5	c’	C’	ц	Ц	Перед **j J**
6	ch	Ch	ч	Ч	
7	ch’	Ch’	ч	Ч	Перед **j J**
8	d	D	д	Д	
9	d’	D’	д	Д	Перед **j J**
10	e	E	е	Е	
11	f	F	ф	Ф	
12	f’	F’	ф	Ф	Перед **j J**
13	g	G	ґ	Ґ	
14	g’	G’	ґ	Ґ	Перед **j J**
15	gh	Gh	г	Г	
16	gh’	Gh’	г	Г	Перед **j J**
17	hj	HJ	ь	Ь	В ізольованій позиції
18	i	I	і	І	
19	j	J	й	Й	

Продовження таблиці 12

№	Латиниця		Кирилиця		Примітка
20	j	J	ь	Ь	Після **b B, c C, ch Ch, d D, dh Dh, f F, fh Fh, g G, gw Gw, k K, kh Kh, l L, m M, n N, p P, ph Ph, r R, s S, sh Sh, shch Shch, t T, v V, xh Xh, z Z, zh Zh**
21	j’	J’	й	Й	Перед **a A, e E, i I, u U, uw Uw**
22	j’	J’	ь	Ь	Після **b B, c C, ch Ch, d D, dh Dh, f F, fh Fh, g G, gw Gw, k K, kh Kh, l L, m M, n N, p P, ph Ph, r R, s S, sh Sh, shch Shch, t T, v V, xh Xh, z Z, zh Zh** перед **a A, e E, i I, u U, uw Uw**
23	ja	Ja	я	Я	
24	je	Je	є	Є	Крім алфавітів М. Гатцука та М. Максимовича
25	ji	Ji	ї	Ї	
26	ju	Ju	ю	Ю	
27	k	K	к	К	
28	k’	K’	к	К	Перед **j J**
29	kh	Kh	х	Х	
30	kh’	Kh’	х	Х	Перед **j J**
31	l	L	л	Л	
32	l’	L’	л	Л	Перед **j J**
33	m	M	м	М	
34	m’	M’	м	М	Перед **j J**
35	n	N	н	Н	
36	n’	N’	н	Н	Перед **j J**
37	o	O	о	О	
38	p	P	п	П	
39	p’	P’	п	П	Перед й Й
40	r	R	р	Р	
41	r’	R’	р	Р	Перед й Й
42	s	S	с	С	
43	s’	S’	с	С	Перед **j J**
44	sh	Sh	ш	Ш	
45	sh’	Sh’	ш	Ш	Перед **j J, ch Ch**
46	shch	Shch	щ	Щ	
47	shch’	Shch’	щ	Щ	Перед **j J**
48	t	T	т	Т	
49	t’	T’	т	Т	Перед **j J**
50	u	U	у	У	
51	v	V	в	В	

Кінець таблиці 12

№	Латиниця		Кирилиця		Примітка
52	v’	V’	в	В	Перед **j J**
53	y	Y	и	И	
54	z	Z	з	З	
55	z’	Z’	з	З	Перед **j J**
56	zh	Zh	ж	Ж	
57	zh’	Zh’	ж	Ж	Перед **j J**
58	‘	’	’	’	
59	dh	Dh	ц	Ц	
60	dh’	Dh’	ц	Ц	Перед **j J**
61	ehw	Ehw	э	Э	
62	ew	Ew	є	Є	В алфавітах М. Гатцука та М. Максимовича
63	fh	Fh	ѳ	Ѳ	
64	fh’	Fh’	ѳ	Ѳ	Перед **j J**
65	gw	Gw	g	G	
66	gw’	Gw’	g	G	Перед **j J**
67	i’	I’	í	Í	
68	ieh	Ieh	ѣ	Ѣ	
69	ih	Ih	ɪ	I	
70	jaw	Jaw	ѧ	Ѧ	
71	je’	Je’	є́	Є́	
72	jh	Jh	j	J	
73	jow	Jow	ё	Ё	
74	juw	Juw	ѫ	Ѫ	
75	oh	Oh	ъ	Ъ	
76	ph	Ph	ψ	Ψ	
77	ph’	Ph’	ψ	Ψ	Перед **j J**
78	uh	Uh	ў	Ў	
79	uw	Uw	ȣ	Ȣ	
80	uw’	Uw’	ȣ̀	Ȣ̀	
81	xh	Xh	ᾰ	Ᾰ	
82	xh’	Xh’	ᾰ	Ᾰ	Перед **j J**
83	yw	Yw	ы	Ы	
84	yh	Yh	ѵ	Ѵ	
85	^		ˆ(дашок)		
86	\\		¨(діарезис)		
87	#		ˋ(паєрок)		

ДОДАТОК А
(довідковий)

ПРИКЛАДИ ТРАНСЛІТЕРАЦІЇ ДАВНЬОУКРАЇНСЬКИХ І СТАРОУКРАЇНСЬКИХ НАЗВ І ТЕКСТІВ

Кириличний текст	Транслітерація за системою А	Транслітерація за системою Б
Вьрѫшти	Vjrŭšti	Vjrjuwshti
Лєѯікѳ҃н славєнорѡ́сскїй, и҆ и҆́мєнъ тлъкова́нїЄ	Lêḱîkȯ̑n slavênorȯ̑sskïj, y҆́ y҆́mênŏ tlŏkovánïÊ	Lewxhihkoow’n slavewnorow’sskjij, y’ y`/ mewnoh tlohkova’njiEw
Кїио́вїѧ	Kîyóvïä	Kihyo’vjijaw
Славєнскиѧ правилноє сѵнтаґма	Slavênskyä pravylnoê sȳntagma	Slavewnskyjaw pravylnoew syhntagma

ДОДАТОК Б
(довідковий)

ПРИКЛАДИ ТРАНСЛІТЕРАЦІЇ НОВОУКРАЇНСЬКИХ НАЗВ

Кирилиця	Транслітерація за системою А	Транслітерація за системою Б
Вінниця	Vinnycja	Vinnycja
Дніпро	Dnipro	Dnipro
Донецьк	Donecjk	Donecjk
Житомир	Žytomyr	Zhytomyr
Запоріжжя	Zaporižžja	Zaporizhzhja
Івано-Франківськ	Ivano-Frankivsjk	Ivano-Frankivsjk
Київ	Kyïv	Kyjiv
Кропивницький	Kropyvnycjkyj	Kropyvnycjkyj
Луганськ	Luǧansjk	Lughansjk
Луцьк	Lucjk	Lucjk
Львів	Ljviv	Ljviv
Миколаїв	Mykolaïv	Mykolajiv
Одеса	Odesa	Odesa
Полтава	Poltava	Poltava
Рівне	Rivne	Rivne

Кирилиця	Транслітерація за системою А	Транслітерація за системою Б
Сімферополь	Simferopolj	Simferopolj
Суми	Sumy	Sumy
Тернопіль	Ternopilj	Ternopilj
Ужгород	Uzhǧorod	Uzhghorod
Харків	Xarkiv	Kharkiv
Херсон	Xerson	Kherson
Хмельницький	Xmeljnycjkyi	Khmeljnycjkyi
Черкаси	Čerkasy	Cherkasy
Чернівці	Černivci	Chernivci
Чернігів	Černiǧiv	Chernighiv
Україна	Ukraïna	Ukrajina

ДОДАТОК В
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

1 Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»

2 Постанова Кабінету Міністрів України від 27.01.2010 № 55 «Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею»

3 ISO 9:1995 Information and documentation — Transliteration of Cyrillic characters into Latin characters — Slavic and non-Slavic languages

4 ISO/IEC 8859-1:1998 Information technology — 8-bit single-byte coded graphic character sets — Part 1: Latin alphabet No. 1. Вихідних даних немає

5 Leiba, Barry. 2015. Correct classification of RFC 20 (ASCII format) to Internet Standard. URL: https://datatracker.ietf.org/doc/status-change-rfc20-ascii-format-to-standard/

6 IPA charts and sub-charts in four fonts. 2018

7 Бєрында, Памво. Лєξікѻн славєнорѡ́сскїй, и҆ и҆́мєнъ тлъковáнїЄ. Кіиóвїѧ, 1627. URL: http://litopys.org.ua/berlex/be03.htm

8 Брайчевський, М. Походження слов'янської писемності. [4-е вид.]. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009.154 с.

9 Вакуленко, М. О. Українська термінологія: комплексний лінгвістичний аналіз : [монографія]. Івано-Франківськ : Фоліант, 2015. 361 с., іл.

10 Грамоти XIV ст. / Упорядкування, вступна стаття, коментарі і словники-покажчики М. М. Пещак. Київ : Наук. думка, 1974. 256 с.

11 Зїзанїй, Лаврентїй. Граматíка словєнска. Вилно, 1596. URL: http://litopys.org.ua/zyzgram/zy09.htm

12 Истрина, Е. С. Руководство по исторіи русскаго языка. Петроградъ: Изданіе Я. Башмакова и К°, 1915. 114 с.

13 Історія українського правопису XVI—XX століття: хрестоматія / упор. В. В. Німчук, Н. В. Пуряєва ; [переднє слово В. В. Німчука ; комент. та прим. Н. В. Пуряєвої]. К. : Наукова думка, 2004. 583 с.

14 Мозер, М. Історія української мови. Київ : Лікбез, 2018. 27 с.

15 Німчук, В. В. Хрестоматія з історії української мови X—XIII ст. Київ — Житомир, 2015.350 с.

16 Півторак, Г. П. Український алфавіт. Українська мова: енциклопедія / редкол. : В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с. : іл. С. 737—738

17 Реформатский, А. А. Транслитерация русских текстов латинскими буквами. Вопросы языкознания, 1960. № 5. С. 96—103

18 Рублёв А. И. Монеты древнерусской чеканки. Конец X — начало XI вв. Б.и., 2016. 286 с.

19 Русанівський, В. М. Старослов'янська мова. Українська мова: енциклопедія / редкол.: В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с. : іл. С. 640—641

20 Русанівський, В. М. Староукраїнська літературна мова. Українська мова: енциклопедія / редкол. : В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с. : іл. С. 641—644

21 Смотрискїй, Мелетїй. Грамматıки. Славєнскиѧ правилноє сѵнтаґма, 1619. URL: http://litopys.org.ua/smotrgram/sm12.htm

22 Соболевскій, А. И. Лекціи по исторіи русскаго языка. Москва: Университетская типографія, 1907. 309 с.

23 Сотникова, М. П., Спасский, И. Г. Тысячелетие древнейших монет России. Сводный каталог русских монет XXI веков. Ленинград : Искусство. Ленингр. отделение, 1983. 239 с.

24 Українські грамоти XV ст. / Підготовка тексту, вступна стаття і коментарі В. М. Русанівського. Київ : Наукова думка, 1965.162 с.

25 Шевельов, Юрій. Історична фонологія української мови. Харків : Акта, 2002. 1055 с.

26 Щерба, Л. В. Транслитерация латинскими буквами русских фамилий и географических названий. Известия АН СССР. Отделение литературы и языка, 1940. № 3. С. 118—126

27 Якобсон, Р. О. О латинизации международных телеграмм на русском языке. Вопросы языкознания, 1965. № 1. С. 111—113.

Код згідно з НК 004: 01.140.10

Ключові слова: давньоукраїнський алфавіт, діакритичний знак, ізоморфна транслітерація, латинізація, лінгвістичні та інформаційні технології, модифікатор, новоукраїнський алфавіт, ретранслітерація, староукраїнський алфавіт, українська латиниця, українські тексти.